

1705, 10

A2
/

~~###~~

JOH. BERNHARDI *Griesen* / JCTI
CONSILIARII SAXONICI *AVLICI* ET CON-
SISTORIALIS, ANTECESSORIS ET FA-
CVLTATIS IVRIDICÆ ADSESSO-
RIS, IAM DECANI

PROGRAMMA INAUGURALE

De

Genuina Ablativorum absolutorum

Indole

*Occasione leg. 9. C. de cont.
emt & vendit.*

LITERIS WERTHERIANIS.

Kathl. N. K. Braun

IOH BERNHARDI
CONSILIARI SAXONICI AVIICI ET CON-
SISTORIALIS ANTECESSORIS ET MA-
GISTRATIS IURIDICI ADRESSOR.
KES. IAM DECANI

PROGRAMMA INAUGURALE

DE

Genius Abolitionis obsequium

Indole

Occasionis leg. C. de cont.

art. 3. continet.

LITERIS VERTIMANIS

Regulam communi Doctorum opinione
probatam usuque receptam: *ablativos
absolutos* inferre necessitatem, occasione
leg. 1. C. de jur. emt. fufius consideravimus.
Quia vero hæc doctrina aliis admo-
dum est suspecta, ratione *leg. 5. C. fin. neg.*
eorum quoque fundamenta in medium protulimus.
Sed cum Candidatus noster in lectione, ut vocari con-
suevit, cursoria, interpretari constituerit *l. 9. C. de cont.*
emt. & vend. ablativis absolutis refertam, quid demum
de illis sentiendum differere nobis decretum est.
Qui textus juris diversos scilicet *l. 2. §. 3. ff. de orig. Jur.*
l. pen. ff. mand. l. 5. C. de naufrag. Deinde *l. 6. §. fin. ff. de*
stat. lib. l. 18. ff. de usur. l. 109. ff. de cond. & dem. secum stu-
diose recolit, non potest non opinari utramque Jcto-
rum sententiam legibus & autoritatibus confirmatam
prudenti hominum jûdicio non adversari. Propterea
non subscribendum arbitror doctrinæ existimantium,
ablativos absolutos non facere conditionem, & ut con-
ditionem alicubi importare videantur, id tamen non ex
vi ablativorum arcessendum, sed qualitati & naturæ ne-
gocii imputandum: Ejusmodi enim conjectura omnibus
videtur vocibus significandi vim adimere. Quod ta-
men

men vocabulorum necessitas solidè confutat. Si enim negocii qualitas & natura necessitatem inducit, voces quoque pro negociis suppositæ significant necessitatem erit neesse. Sed ut rem ipsam expediamus; licet ablativorum absolutorum, qui quibuslibet verbis addi possunt, ut tradit Alvarus *de constit. part. orat. p. 353.* usus sit amplissimus, quod diversi eos explicandi ex variis autoribus nuper producti modi commonstrant; attamen diversa significandi vis iisdem non est concessa, sed illud duntaxat denotant quod vocabula per quæ explicari solent: vel potius non aliam ablativi obtinent significationem, quam voces quorum loco elegantia gratia collocantur. Ut vero constet quarum vocum vices ablativi sustineant, non ad hos ob dubium & varium significandi modum, primo respiciendum, sed ipsorum negotiorum natura indaganda, & qua ratione illa sine ablativis, eorum elegantia posthabita, sit proponenda. si nunc verba hæc perspicue conditionem significant, non possunt non ablativi eorum loco positi quoque inferre necessitatem & facere conditionem: sin minus nec ablativi necessitatem important. Quia non aliam adipiscuntur significationem quam voces in quarum locum sunt surrogati, cum rerum vocabula sint immutabilia *l. 4. ff. de leg. 1.* Quæ regulæ de ablativis absolute positæ productæ ut certissimæ, ita neque extensionem neque restrictionem admittunt, adeoque ab omni confusione & difficultate ablativos liberant. Ut vero utraque Regula exemplis collustretur; primum ex *l. 6. §. fin. ff. de stat. lib.* producendum, ubi liber iustus est *rationibus redditis.* Hæc negocium si consideretur agit lex de statu libero qui est nihil aliud

aliud, quam manumissus sub conditione, sensus itaque legis erit, quod iustus sit liber, si rationes reddiderit. quæ voces manifeste indicant conditionem, itaque & ablativi: rationibus redditis pro illis positi conditionem important. Sed in l. 2. §. 3. ff. de orig. jur. exactis deinde regibus lege Tribunicia omnes leges hæ exoleverunt; res ipsa si perpendatur, sensus erit postquam exacti fuerunt reges, ubi nulla indicatur conditio vel necessitas Itaque nec ablativi *exactis regibus* conditionem important. Porro in præsentis lege 9. C. de contr. emt. & vendit. Placito autem pretio non numerato sed solum tradita possessione juxta negotii naturam, est sensus, ubi placitum pretium non est numeratum, sed solum tradita est possessio, nulla pariter ibi reperitur conditio ergo nec in ablativis desideranda. Cujus veritas clarius constabit ipsam hujus legis mentem si paucis perpendamus. In qua Severus proposuerat se prædium vendidisse & fidem emptoris secutus illud quoque tradidisse, sed vicissim non dari sibi eas res, quas ab emptore dari convenerat. Ponebat itaque se velle irritam esse emtionem quam emptor non adimpleverat & prædium à se traditum repetere. Exoriebatur quæstio utrum Severi intentio nitatur juris ratione? Quia vero à Severo hæc generaliter proposita erant: distinguebant Impp. aut id quod Severus aut venditor ex conventionem inita accipere debebat consistit in quantitate vel in alia re. Si posterius emti & venditi fides i. e. conventio illa inter paciscentes inita nullius est momenti, cum certi & manifesti sit juris emtionem & venditionem sine pretio in numerata pecunia consistente contrahi non posse §. 2. Inst. de emt. & vend.

Ex quibus nunc infertur cum hæc conventio dici nequeat emptio, quod sit permutatio, *d. §. 2.* & propterea posse id quod datum, adversario cessante adimplere contractum & præstare de quo convenit, condici *l. 5. §. 1. ff. d. P. V.* Si vero prius obtineat & id quod venditor recipere debebat in quantitate consistat, i. e. pretium est, conventio illa emptio venditio est, adeoque utut cessaverit emptor adimplere contractum & præstare pretium, contractus initus, qui est nominatus & consensualis, non constituitur irritus. Si enim verè quis distraxit nec pretium numeratum est, actio tibi pretii, non eorum quæ dedisti, repetitio competit. *l. 8. C. de cont. emtr. & vend.* Imo fide de pretio non habita quamvis rem vindicare possit, cum eo casu dominium in emptorem non transferatur *§. 42. Inst. de rer. div.* vindicatio tamen contractum, emtionem scil. & venditionem, irritum non efficit. In arbitrio enim emptoris est, postea oblato pretio petere à venditore ut rem venditam tradat *§. 1. Inst. de emt. & vend.* venditor vero tradere recusans moram facit *l. fin. in fin. de per. & comm. rei vend.* cum nunc rem non tradendo venditor moram faciat, recte inde colligitur, rem ab eo peti posse, ubi enim nulla mora ibi quoque nulla petitio *l. 88. de R. J.* Non potest itaque & hoc casu res peti ut contractus rescindatur. Urgebat quidem venditor, emptorem iuste & recte non possiderem, nondum pro ea soluto pretio, propter illam vero injustam possessionem rem ab eo posse recte vindicari. Sed negant Imperatores emptorem, nondum soluto pretio, rem venditam possidere injuste, possidet enim ex iustissimo titulo scil. emptionis quæ perfecta simul atque

de

de pretio conventum licet pretium nondum præstitum;
pr. Inst. de emt. & vend. Sed ulterius objici poterat quod
 venditor dederit rem ob causam, scilicet ut pretium con-
 sequeretur. Qua causa non secuta videbatur huic con-
 dictioni esse locus *l. 2. C. de cond. ob caus. dat.* Sed ne qui-
 dem hoc obstante non conditionem illam sed actionem
 de pretio competere, patet ex *l. 14. C. de resc. vend. l. 6. C.*
de act. emt. Datum ob causam, si causa non sequatur con-
 dicitur ex capite causæ non secutæ, sed in contractibus in-
 nominatis *l. 1. & tot. tit. ff. & C. de condict. caus. dat. caus. non*
sec. non etiam in contractibus nominatis *dd. text.* Ratio
 vero diversitatis assignatur facile. In contractu enim in-
 nominato qui v. g. rem dedit, ut aliam accipiat, non est
 obligatus ei cui dedit, ideoque rem datam condicere
 potest, non secuta causa ob quam res erat data. At in
 contractu nominato, veluti in emtione venditione, ob-
 ligatio contrahitur ex sola conventionione *l. 1. §. 2. de rer.*
perm. tit. Inst. de obl. ex conf. ideoque venditor rem tradi-
 tam condicere non potuit, quia emtori obligatus erat
 servare contractum *b. l. & l. 12. C. de contr. emt. & vend.*
 Extendunt vero Imp. rescriptum ad illum casum ubi ex
 causa donationis emtio contracta & traditio secuta.
 Licet enim ipsa emtio invalida sit, adeoque ex ea preti-
 um actor consequi non possit, ipsa tamen donatio per-
 ficitur *l. 3. C. de contr. emt. & vend.* res vero donata &
 ex causa donationis tradita repeti non potest. *l. 7. C. de*
cond. ob caus. dat. plura addere non lubet quia prolixiorem
 legis *9. C. de contr. emt. & vend.* explanationem est factu-
 rus Clarissimus Candidatus

DN.

DN. M. MATTHIAS NICO-
LAUS BRAVN,

Prodiit ille auspiciousimo ortu in lucem XV. Cal. Junii anni Christogonias MDCLXXXIV. quo pestilientia & fluens per regiones horrenda labe, qua urbes pariter & agri foedabantur, suum posuerat furorem. Locus qui eum excepit primus est Hentschlebia pagus, quem Unstrutum, fluvius non incelebris praelabitur. Patrem sortitus est Virum Perquam Reverendum atque Clarissimum Dominum IOHANNEM SEBASTIANVM BRAVNIVM, Hereditarium in Ziegenhain & Ober-topstett, Ecclesiae quae Hentschlebiae & Vehræ Christo colligitur, Pastorem vigilantissimum. Matrem vero osculatur DOROTHEAM CATHARINAM DORINGIAM, foeminam pietate caeterisque sexus sequioris virtutibus ornatisimam. Cum vero juxta Chrysoctomi estatum, Ecclesiae Doctoris pietate & facundiae gloria florentissimi, surculus ex bona prognatus radice ex voto crescat, si provida ejus cura habetur. Parentes optimi omnem dederunt operam, ut quem unigenum procrearent, ex animi sententia adolesceret. Hinc ipse Parens doctissimus eum pietatis praecipis formavit & iis eruditivis doctrinis, quibus puerilis aetas imbui debet. Graecas pariter & latinas literas, sine quarum ope aequè difficile est ad sapientiam pervenire quam sine scalarum auxilio eniti in alta, per plures ei inculcavit annos. Sed cum alacrius decurrat equus, si liberius ei aperiat spatium, & ingenia hominum magis incenduntur ad a-
gen-

gendum, si ex domestica & privata informatione in publica emittantur acroateria; annum decimum quartum agens Arnstadium missus est, ut quod ingressus erat, studiorum stadium decurreret. Ibi studiorum moderatores nactus est Viros doctrinæ ac dexteritatis laude Clarissimos Dominum M. IOHANNEM FRIDERICVM TRELBERTVM Lycei florentissimi Rectorem meritissimum & Dominum IOHANNEM NICOLAVM FREITAGIVM, Con-Rectorem non minus optimè meritum, quorum Iidem & industriam omnibus extollit laudibus. Sub horum enim ductu in litteris Latinis, Græcis, Hebraicis, quin imo & Syriacis pro ingenii facilitate tantos fecit profectus, ut commilitonibus felicissimæ indolis exemplum esset. His junxit Logices, Politices, Physices & Astronomiæ rudimenta, ut altiores accedere posset acroases. Initiatus itaque illis elapso fermè triennio Domini Con-Rectoris Freitagii, Hospitis suavissimi suâsu ad florentissimum bonarum artium Emporium, Jenam videlicet se contulit, & prid. Id. Maji. Anno MDCCI Rectores facces tenente Viro MAGNIFICO atque Excellentissimo Domino GEORGIO WOLFFGANGO WEDELIO, Hereditario in Schvvarza, Comit. Palat. Cæsar. Consiliario & Archiatr. Ducal. Saxonico, Theoretices Professore ordinario, Academiæ nostræ civem dedit. Collegia publica ab Excellentissimis incluti Philosophici ordinis Professoribus prælecta omni frequentavit industria. Privatim vero à Viri Excellentissimi Domini GEORGII SCHVBARTI Polyhistoris celeberrimi, summe Reverendi atque Excellentissimi Domini IOHANNIS PAVLI HEBENSTREITII, S.S. Theologiæ Doctoris & Philosophiæ

B

Practi-

Practicæ tunc temporis Professoris celeberrimi, nunc vero
 Consiliiarii Consistorialis & Inspectoris Saxo-Vinariensis
 vigilantissimi, qui Philosophiam & Logicam docebat,
 & Plurimi Reverendi & Excellentissimi Domini IOHAN-
 NIS IACOBI LVNGERSHAVSEN, Prof. publ. & Diaconi,
 qui universæ philosophiæ Principia privatisimis ex-
 planabat horis, ore pependit, non inde avellendus. Un-
 de anno exacto, prævia Disputatione sub moderamine
 prælaudati Domini Professi. LVNGERSHAVSEN de eru-
 ditione academica publicè habita, ab incluta Philosophi-
 ca Facultate lauru philosophica ornaretur, qua, quod di-
 gnus esset, postea disputationem de dominatu Pontificis
 Romani publico eruditorum examini Præses subjiciens,
 ubertim commonstravit. Præparatus ita igitur summam
 studiis academicis impositurus manum, nobilissimum
 Juris studium aggressus est & hac fini lectionibus juri-
 dicis tam publicis quam privatis frequens interfuit. Au-
 divit avidissime Magnificum & Excellentissimum Do-
 minum IOHANNEM PHILIPPVM SLEVOGTIVM
 Ictum, Consiliiarium Saxonicum & Antecessorem, Facul-
 tat. Jurid. & Scab. Seniore venerandum, Curiaë provin-
 cialis assessorem celeberrimum, Principia juris Canonici
 exponentem. Visitavit solerter Illustris atque Excel-
 lentissimi Domini CHRISTIANI VVILDVOGEL Icti,
 Consiliiarii Saxo-Isenacensis intimi, Cur. provin. & Scab.
 nec non Facult., jurid. Assess. gravissimi Lectiones publi-
 cas, quibus Auream illustravit Bullam. Publicis lectioni-
 bus junxit privatas peculiarem navante operam Nobilis-
 simo atque Consultissimo Domino IOHANNE VVIL-
 HELMO DIETMARO, Jur. Utr. Doctore ac Practico
 fami-

famigeratissimo in tradendis primis legum lineamentis, Schnobelio, Lauterbachio, Struvio ac aliis. His instructus me duce ad Jura Feudalia & Publica se accinxit; ad instar *συνδιδορῆμης* indefessi, qui non sistit gradum quando dimidium emensus est stadii, sed omnes intendit nervos, ut metam attingat præfixam quam anhelat cupidissime omnem adhibens industriam. Quoniam omnes boni Musarum cultoris numeros ex asse implevit, dignus omnino est, qui pro merito condecoretur præmio & honore. Lubentissimi honoris ei aperuimus adyta & exantlatis rite examinibus pro more Majoribus recepto in Cathedra eum sistimus publica. Acquisitam vero juris notitiam, præter omnium expositurus oculos, ea, qua est dexteritate & felicitate ingenii, Facultatis nostræ indultu, declarabit cras, feliciter annuente Numine supremo, loco horisque consuetis, sæpius allegatam *l. g. C. de contr. emt. & vend.* Splendidior reddetur hæc panegyris & illustrior si Serenissimus Princeps Iuventutis Dux Saxonæ & reliqua, Pro- Rector Magnificus, Illustrissimi Comites, Proceres Aulæ, Academiæ Patres Conscripti, omnium facultatum Doctores Nobilissimi et lectissimus Studioforum Cœtus eam sua condecorabit præsentia. Id quod humillime officiose & humaniter rogo & contendo. P. P. Jenæ D. XXV.

O&. MDCCV.

Jena, Diss., 1705 A-SS

ULB Halle 3
006 839 045

VD 18

1705, 10 A2 5
H. BERNHARDI *Griefsen* / JCTI
CONSILIARIUM SAXONICUM CIVICUM ET CON-
SISTORIALIS, ANTECESSORIS ET FA-
CULTATIS IURIDICÆ ADDESSO-
RIS, IAM DECANI

PROGRAMMA INAUGURALE

De

genuina *Ablativorum absolutorum*

Indole

Occasione *leg. 9. C. de cont.
emt & vendit.*

LITERIS WERTHERIANIS.

Matth. W. Braun

